

INDRE FOSEN KOMMUNE
Vedtatt KST: 30.03.2023

01.01.2023

Velferdsteknologi

Plan for innføring av
velferdsteknologi

INDRE FOSEN KOMMUNE

Innhold

Innledning.....	3
Bakgrunn	3
Demografi:.....	3
Rekruttering og kompetanse.....	4
Økonomi:.....	5
Velferdsteknologi	5
Eksterne ressurser:.....	6
Det Nasjonal Velferdsteknologiprogrammet - anbefalinger til kommunene	6
Nasjonalt Velferdsteknologiprogrammet - KVIKK-GUIDE TIL VELFERDSTEKNOLOGI.....	6
Prosjektet Trøndelagsløftet.....	6
Velferdsteknologi i Indre Fosen kommune 2022	7
Brukernært utstyr.....	7
Trygghetsalarmer - varsling og lokaliseringsteknologi:	7
Lokaliseringsteknologi – GPS.....	7
Elektronisk medisineringsstøtte	7
Elektroniske dørlåser	8
Digitalt tilsyn.....	8
Sykesignal/pasientvarslingsanlegg	8
Barn og unge med funksjonsnedsettelse:.....	9
Trygghetspakke	9
Digital hjemmeoppfølging	9
Andre teknologier.....	9
Infrastruktur i bygg.....	9
Digitalt visningsrom.....	10
Felles anskaffelse av brukernært utstyr - Værnesregionen	10
Responscenter	10
Helhetlig tjenestemodell	12
Henvise, kartlegge og tildele	12
Gjøre tilpasninger, Installasjon og administrasjon av teknologi	12
Sørge for respons og uttrykning	13
Opplæring og daglig drift - superbrukere.....	13
Support, Lager og utstyr – IT-drift	13
ROS-analyser og GDPR	13
Kompetanseheving.....	14
Velferdsteknologiens ABC	14

Etter- og videreutdanning	14
Superbrukere.....	14
Tiltaksdel:	15
Pri 1:.....	15
Trygghetsalarmer:	15
Responstjeneste	15
Tekniker	15
Forvaltning - Kartlegging og tildeling.....	15
Elektronisk medisineringsstøtte	16
Digitalt tilsyn.....	16
Sykesignal/pasientvarslingsanlegg	17
Velferdsteknologi til barn og unge med nedsatt funksjonsevne	17
Infrastruktur i bygg.....	17
Kompetanse.....	17
Superbrukere.....	18
Pri 2:.....	18
Elektroniske dørlåser	18
Trygghetspakke	18
Digitalt visningsrom for velferdsteknologi	18
Pri 3:.....	18
Digital hjemmeoppfølging	18

Innledning

Velferdsteknologi er ett av flere satsningsområder i Helse- og omsorgsplan 2020-2030 for Indre Fosen kommune. Strategisk plan for innføring av Velferdsteknologi er en kommunal temaplan, og den er knyttet til kommunens Helse- og omsorgsplan 2020-2030. Planen er ment å skulle være dynamisk, slik at nye erfaringer og muligheter vil kunne føre til endringer i planen etter hvert. I Helse- og omsorgsplanen fremgår det at velferdsteknologiske hjelpemidler skal bli en integrert del av kommunens tjenestetilbud, og at velferdsteknologiske løsninger alltid skal vurderes før andre tiltak settes inn. Kommunen har som mål at:

- Velferdsteknologiske hjelpemidler skal bli en vesentlig del av kommunens tjenestetilbud, samt skal bidra til at innbyggere kan bo lengre i egen bolig og gi øket trygghet i bosituasjonen.
- Å gjennomføre velferdsteknologiprojekt, med fokus på å utarbeide en strategisk plan for bruk av velferdsteknologi i alle virksomheter.
- Øke kompetansen om digitalisering, velferdsteknologi og tjenesteinnovasjon i sektoren.

Også Helsedirektoratet har satt som mål at velferdsteknologiske løsninger skal være en integrert del av tjenestetilbudet i helse- og omsorgstjenestene i årene fremover. Omsorg 2020 (regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015–2020) framhever satsing på velferdsteknologi både i sykehjem, omsorgsboliger og i eget hjem som virkemiddel for å gi et mer effektivt og kvalitativt godt omsorgstjenestetilbud.

Bakgrunn

Utfordringene helse- og omsorgstjenestene i kommunen står overfor er mange og sammensatte. Det er særlig den forventende demografiske utviklingen som gir grunn til bekymring. Samtidig ser vi at de økonomiske rammene ikke gir rom for å fortsette driften av helse- og omsorgssektoren på dagens nivå, samtidig som det er store utfordringer knyttet til å rekruttere nok kvalifisert personell.

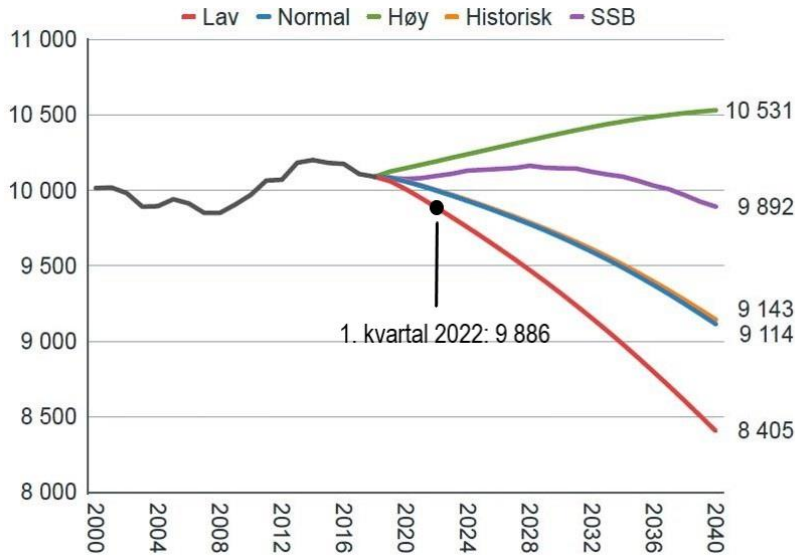
Demografi:

I Helse- og omsorgsplan 2020-2030, pekes det på at det frem mot 2040 er forventet en dobling i antall innbyggere over 80 år. Samtidig med at andelen eldre øker, synker andelen yrkesaktive.

År	2020	2025	2030	2035	2040
 Antall personer over 80 år	558	671	892	1019	1076
 Behov for sykehjemsplasser med dagens løsning	95	114	152	173	183

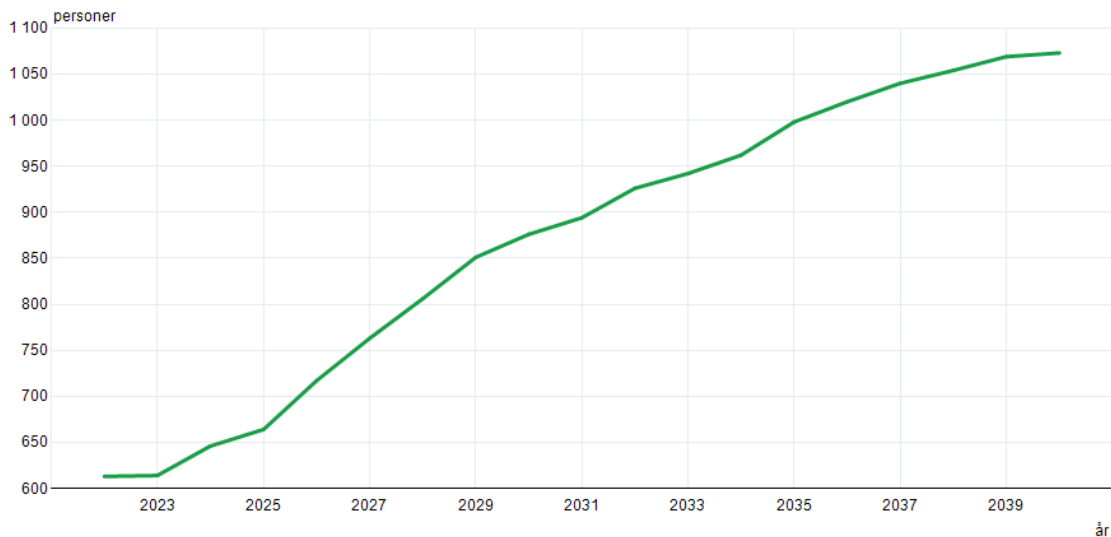
Fra Helse- og omsorgsplan 2020-2030

Stadig mer komplekse helse- og omsorgs-tjenester skal ytes i kommunene. Mange av de eldre innbyggerne i vår kommune vil få mer sammensatte helseutfordringer. Dagens tjeneste er i for liten grad utformet til å møte morgendagens behov. Mange brukere vil i tiden fremover ha behov for flere tjenester samtidig, og over lang tid. Det vil ikke være mulig å imøtekomme utfordringene kommunen står ovenfor uten å endre tilnærming, metoder og tiltak.

Telemarksforskning har gjort en analyse av ulike scenarier for den demografiske utviklingen i Indre Fosen kommune fram mot 2040. Scenariene er utarbeidet med bakgrunn i nasjonal befolkningsutvikling lik SSBs hovedalternativ for befolkningsframskriving, men tar også hensyn til ulike alternativer for den framtidige attraktiviteten til kommunen. Så langt tyder det på at kommunen følger utviklingen som gjelder ved lav attraktivitet. Det er særlig de unge arbeidsføre som flytter fra kommunen, mens de eldre blir boende. Dette medfører at det blir stadig færre i arbeidsfør alder til å ivareta de eldre og hjelpetrengende. I 2020 var det ca. 10,5 innbyggere i arbeidsfør alder per innbygger over 80 år i Indre Fosen kommune. Dette vil etter prognosene reduseres til 6,5 innbyggere i 2030, og ned til 5 i 2040. I praksis tilsvarer dette en halvering av antall innbyggere i arbeidsfør alder per person over 80 år de neste 20 årene.

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Indre Fosen, 80 år eller eldre.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

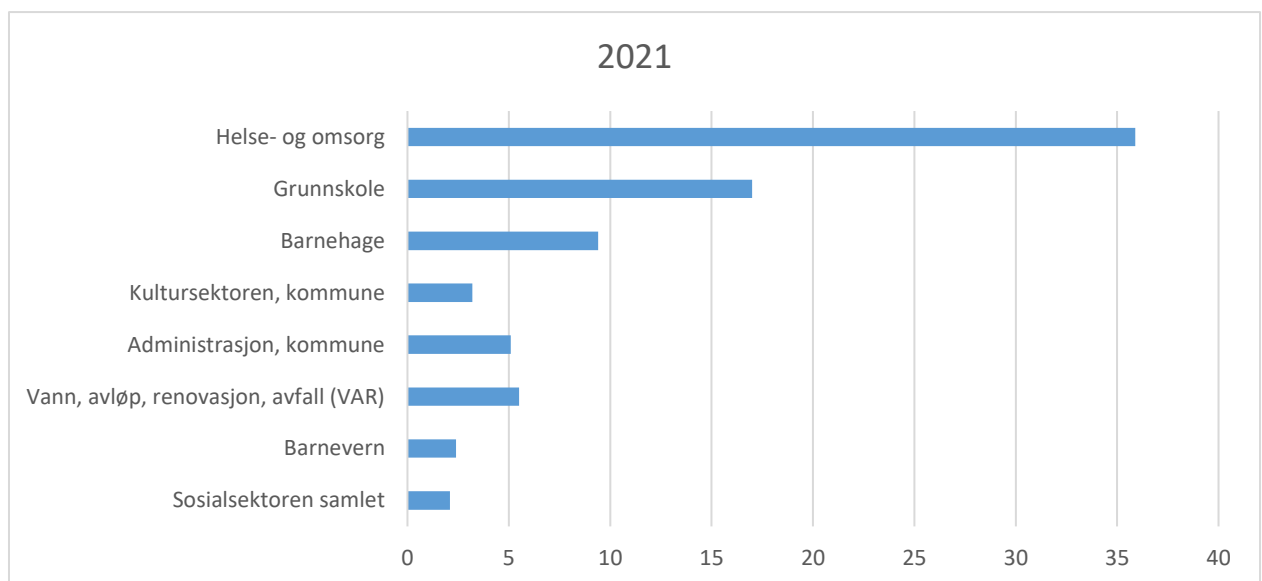
Rekruttering og kompetanse

Stortingsmelding 26 peker på at de kommunale helse- og omsorgstjenestene står overfor utfordringer med å tiltrekke seg nok personell med riktig kompetanse. Veksten i behov for tjenester kan overgå muligheten for å utdanne og rekruttere nok personell. Problemer med å rekruttere nok

kvalifisert personell er alt nå en kjensgjerning i Indre Fosen kommune. Dette er også et nasjonalt problem, som også merkes i mer sentrale strøk. For å skape bærekraft er det nødvendig å bruke personellressursene annerledes. Det vil kreve nytenkning og innovative løsninger i tjenestene i årene som kommer.

Økonomi:

Den største utgiftsposten i Indre Fosen kommunes budsjett ligger på Helse- og omsorg. Sektoren har imidlertid ikke vært i stand til å løse oppgavene innenfor gitte økonomiske rammer de siste årene. Det er ingen tegn som tyder på at økte overføringer fra staten vil bidra til å løse disse utfordringene. Så lenge kommunen ikke kan øke sine inntekter for å finansiere det økende behovet for helse- og omsorgstjenester, må det gjøres omprioriteringer innenfor den totale rammen, eller man må finne smartere måter å løse oppgavene på. Å videreutvikle, implementere, og å øke omfanget av velferdsteknologi som tjeneste, kan bidra til at vi kan møte fremtiden på en mer bærekraftig måte.

Fordeling av utgifter fordelt på sektorer i Indre Fosen kommune i 2021 (SSB)

I perspektivmeldingen (Meld. St. 14) sier regjeringen at:

«Det er imidlertid ikke gitt at velferdsteknologi i seg selv vil gi budsjettbesparelser eller økt omsorgskapasitet. Innføring av ny teknologi vil kunne kreve betydelige investeringer, og kompleksiteten i slike prosjekter kan lett undervurderes. Det kan være store kompetansebehov i alle ledd, og det kan være nødvendig å endre måten tjenestene jobber på parallelt med at ny teknologi innføres.» (Meld. St. 14 s. 285)

Velferdsteknologi

Velferdsteknologien representerer en rekke nye og innovative løsninger som kan bidra til å hjelpe helsetjenestene til å løse utfordringene vi står ovenfor. Trygghets- og mestringsfremmende teknologi kan styrke den enkeltes evne til å klare seg selv i hverdagen, til tross for sykdom og nedsatt funksjonsevne. Løsningene kan bidra til å forbedre tilgjengelighet, ressursutnyttelse og kvalitet på tjenestetilbudet.

Regjeringen har lansert «Bo trygt hjemme-reformen». Den skal legge til rette for at personer som ønsker det, kan bo lengst mulig i eget hjem. Velferdsteknologi kan spille en viktig rolle i denne sammenhengen.

Implementering av velferdsteknologi er krevende, det er derfor viktig at ledelsen er involvert, at det er satt av nok ressurser, og at arbeidet er godt planlagt. Det er komplekse problemstillinger knyttet til innføring av velferdsteknologi, særlig i kommuner som Indre Fosen, med få innbyggere som bor spredt over et stort geografisk område. Kommunen må derfor ha en plan for hvordan innføring av velferdsteknologi skal gjennomføres, slik at det i størst mulig grad bidrar til ønskede gevinster.

Eksterne ressurser:

Det Nasjonal Velferdsteknologiprogrammet - anbefalinger til kommunene

Nasjonalt Velferdsteknologiprogram har pågått siden 2014. Det har sitt utspring i Stortingsmelding 29 «Morgendagens omsorg (2012-2013)», og skulle opprinnelig vare ut 2020.

Velferdsteknologiprogrammet er nå blitt forlenget ut 2024. Helsedirektoratet har via det Nasjonale Velferdsteknologiprogrammet publisert to erfaringsbaserte rapporter fra innføring av velferdsteknologi i ulike kommuner:

- Første gevinstrealiseringsrapport med anbefalinger (Rapport IS-2416)
- Andre gevinstrealiseringsrapport (Rapport IS-2557)

I disse rapportene gis det anbefalinger om hva kommuner bør prioritere når velferdsteknologi skal integreres i helse- og omsorgstjenestene. Der er særlig 6 løsninger det anbefales å prioritere:

1. Varsling og lokaliseringsteknologi
2. Elektronisk medisineringsstøtte
3. Elektroniske dørlåser
4. Digitalt (natt-)tilsyn
5. Oppgradering av sykesignal/pasientvarslingsanlegg (digitalisering)
6. Logistikk-løsning for mer optimale kjøreruter og bedre kvalitet på tjenestene

Det vurderes om fornuftig at Indre Fosen kommune følger disse anbefalingene, så lenge de er i samsvar med kommunens egne behovsanalyser.

Nasjonalt Velferdsteknologiprogrammet - KVIKK-GUIDE TIL VELFERDSTEKNOLOGI

Nasjonalt velferdsteknologiprogram har også utarbeidet en guide som skal være til hjelp for kommuner som skal i gang med innføring av velferdsteknologi; «VEIEN TIL VELFERDSTEKNOLOGI». Guiden er utarbeidet som et samarbeid mellom KS, Direktoratet for E-helse og Helsedirektoratet

Prosjektet Trøndelagsløftet

Prosjektet Trøndelagsløftet har som mål at alle kommunene i Trøndelag skal jobbe sammen for å nå helsedirektoratets mål om at velferdsteknologi skal være en integrert del av tjenestetilbudet i helse- og omsorgstjenestene. Prosjektet er finansiert av Statsforvalteren i Trøndelag.

Velferdsteknologi i Indre Fosen kommune 2022

Velferdsteknologi kan grovt deles inn i følgende kategorier:

- Teknologi som brukerne selv tar i bruk og administrerer og som kan forsinke behovet for kommunale tjenester. Dette er typisk løsninger som ikke behøver «vedtak om tjeneste», men som kommunen aktivt kan bidra til at innbyggerne tar i bruk.
- Teknologi som tas i bruk av ansatte og som forenkler, effektiviserer og øker kvaliteten i arbeidsprosesser, f.eks. overfalsalarm, kjøreplanlegger osv.
- Individuelt tilpassede velferdsteknologiske hjelpemidler fra NAV hjelpemiddelsentral.
- Trygghetsløsninger som er en integrert del av kommunens omsorgstjenester.

Brukernært utstyr

Brukernært utstyr er teknologiske innretninger som installeres i brukeres hjem, eller som bruker bærer på seg. Dette kan være kommunikasjonsutstyr, sporingsteknologi, ulike sensorer osv. Alle som er brukere av kommunens helse og omsorgstjenester vil være i målgruppen, i alle aldre og i alle livsfaser. Hverdagsmestring som metode, og velferdsteknologi som et tiltak, bør alltid være et prinsipp ved tildeling av tjenester. Det er derfor viktig å øke omfanget av velferdsteknologi, samtidig som vi må prøve ut nye løsninger.

Trygghetsalarmer - varsling og lokaliseringsteknologi:

I Indre Fosen Kommune er det i dag ca. 220 trygghetsalarmer i drift. Det blir utløst ca. 875 alarmer i snitt pr. mnd., noe som utgjør ca. 10.500 alarmer per år. Kommunen har over flere år høstet erfaring med drift av trygghetsalarmer. Alarmen installeres i tjenestemottakers hjem og er koblet til kommunens trygghetsalarmsystem. Selve alarmene betegnes som brukernært utstyr, men vil ikke fungere uten et system i bakgrunnen. Ved behov for hjelp trykker tjenestemottaker på en alarmknapp. Alarmen går via kommunens trygghetsalarmsystem til hjemmetjenesten i aktuell sone, eller til et responscenter, avhengig av hvordan alarmene er programmert.

Utviklingen tilsier at antallet hjemmeboende som vil ha behov for trygghetsalarm i tiden fremover vil øke, antakelig vil behovet mer enn dobles frem mot 2040.

Lokaliseringsteknologi – GPS

Det vil med ny teknologi være mulig å integrere i trygghetsalarmen. Det er imidlertid ikke til hinder for at med i tillegg kan bruke annen lokaliseringsteknologi der dette er mer hensiktsmessig.

Elektronisk medisineringsstøtte

Elektronisk medisineringsstøtte er løsninger som hjelper personer som har behov for medisiner med å ta riktig medisin til rett tid i eget hjem. Løsningen består av en elektronisk dosett (**enkeltpilledispenser**) eller medisindispenser (**multidosedispenser**) som oppbevarer og distribuerer medisiner til bruker. Teknologien gir muligheter for å varsle bruker ved lyd og lyssignal når medisin skal tas. Teknologien kan registrere om bruker tar medisinen ut av dispensereren, og kan sende varsel til hjemmetjenesten dersom medisinen ikke blir tatt ut. Dette kan gi større trygghet rundt medisinbehandling, økt pasientsikkerhet samt effektivisering av helse- og omsorgstjenesten.

Indre Fosen kommune har kun prøvd ut teknologien i svært liten skala. Vi har ikke nok erfaringsgrunnlag i kommunen til å si hvor godt det vil fungere for våre brukere, men på landsbasis er erfaringene gode. Elektronisk medisineringsstøtte kan ivareta brukernes behov for selvmedisinering, og samtidig bidra til å redusere helsetjenestens ressursbruk knyttet til administrering av medisineringsen. Indre Fosen har ingen løsning for elektrosniks medisineringsstøtte per i dag. Det er et behov, og et ønske om å ta i bruk denne typen teknologi i Indre Fosen kommune.

Elektroniske dørlåser

Elektroniske dørlåser (E-lås) er et nøkkelfritt låssystem, hvor nøkkelen kan være en applikasjon på tjenesteyters mobiltelefon. Teknologien fungerer ved hjelp av Bluetooth. Når en tjenesteyter låser seg inn eller ut ved hjelp av appen, vil dette bli digitalt loggført, slik at man kan se hvem, og når, noen har vært inne. Dette systemet reduserer risikoen for at nøkler mistes, glemmes, stjeles, kopieres eller misbrukes. Bruker og pårørende vil fortsatt kunne bruke nøkkelen sin til å låse opp og igjen døren. Innenfor dette segmentet finnes det også en løsning som gjør det mulig for et responscenter å fjernåpne låsen dersom det oppstår en akutsituasjon der nødtjenester har behov for å ta seg raskt inn i boligen.

Det finnes også en løsning der ansatte bruker et nøkkelkort til å låse opp døren. Nøkkelkortene blir aktivert for en definert periode, alt fra timer til dager, eller hva som er hensiktsmessig. Dette forhindrer at nøkler kommer på avveie, og bidrar til øket sikkerhet, men krever mye administrasjon.

En tredje løsning er kodelås. Utfordringen med kodelås er at det etterhvert vil bli mange som kjenner til koden, og det kan være vanskelig å ha kontroll.

E-lås kan installeres på ytterdøren hos personer som mottar hjemmetjenester, eller har trygghetsalarm. E-lås gir ekstra trygghet for tjenestemottaker. Per i dag har ikke kommunen et system med elektroniske dørlåser, men bruker nøkkelbokser. Disse er det mulig å digitalisere.

Digitalt tilsyn

Digitalt tilsyn, eller passiv varslingsteknologi, innebærer en eller flere sensorer som utløser et varsel ved for eksempel bevegelse, passering, fravær fra seng, fall og lignende. Digitalt tilsyn kan også innebære bruk av kamera der det er hensiktsmessig, for å gi en tilstrekkelig trygg tjeneste. Løsningen kan redusere antall fysiske tilsyn i hjemmebaserte tjenester på natt, slik at pasienter får mindre forstyrrelser, og bedre søvnkvalitet. Digitalt tilsyn kan også være aktuelt som tilbud til personer med kognitiv svikt, for å begrense konsekvensene av uønsket «vandring» på natt, både i institusjonsbasert omsorg og hjemmebaserte tjenester. Utstyret fungerer enten ved oppkobling via WIFI eller 4G nettet.

«**Nattugla**» er en løsning som består av et kamera som gir et anonymisert bilde av personen i rommet. Nattugla kan brukes både på institusjoner, i bofellesskap og hos hjemmeboende hvor kommunen ønsker å gjennomføre digitalt tilsyn. Den gir mulighet for toveis kommunikasjon mellom helsepersonell og tjenestemottaker. Den fungerer på både 4G nettet og WIFI. Den kan sende alarm ved høy lyd i rommet, ved ulike former for bevegelse, dersom bruker blir for lenge på badet osv. Kameraet fungerer både i dagslys og når det er mørkt.

«**RoomMate**» er en annen mye brukt løsning som muliggjør visuelt og anonymisert digitalt tilsyn. I likhet med Nattugla er RoomMate en såkalt passiv varslingsenhet, som leser rommet til innbyggeren, og kan varsle om en lang rekke hendelser, enten med et varsel eller en alarm. Den har også mulighet for toveis kommunikasjon. Ved bruk av RoomMate må en ha et WiFi-adaptør eller 4G-router for installasjoner hvor mobildata skal brukes for internettilgang.

Indre Fosen kommune har prøvd ut digitalt tilsyn i svært liten skala. Fases inn. OBS: DPIA, ROS.

Sykesignal/pasientvarslingsanlegg

Kommunen er i ferd med å oppgradere pasientvarslingsanlegg på alle relevante lokasjoner til digitale løsninger. Disse leveres av Hepro. I Hepro sitt pasientvarslingsanlegg kommer varslingene fra beboerne opp i Hepro Respons-app på pleiernes telefoner eller på eventuelt alarmskjermer som er plassert strategisk, der de er synlige for ansatte. Den digitale plattformen (forsystemet) muliggjør administrasjon og oppkobling av en rekke teknologier i tillegg til sykesignal. Gjennom Indre Fosen

kommunes tilslutning til felles anskaffelsesprosess i Værnesregionen, har kommunen en rammeavtale med Hepro AS, som gir Hepro enerett til leveranse av pasientvarslingsanlegg (med unntak av evt. totalentrepriser).

Barn og unge med funksjonsnedsettelse:

For barn og unge med funksjonsnedsettelse finnes det løsninger som kan hjelpe dem i forhold til språk, og kommunikasjonsteknologi, samt teknologi som hjelper med å holde oversikt over tid, planlegging og struktur. Lokaliseringsteknologi og samhandlingsteknologi vil også kunne nyttiggjøres. Her vil det være særlig viktig med samarbeid utover sektorgrensene. En del av dette utstyret kan barn få bevilget gjennom NAV. Det er ofte kommunens ergoterapeuter som bistår familien med kartlegging og søknad til NAV.

Trygghetspakke

Flere kommuner har valgt å utvikle en trygghetspakke til bruk i hjemmet. Denne defineres som en kommunal tjeneste. Værnesregionen har siden 2017 hatt tjenesten «Trygghetspakke» i drift. Trygghetspakken er satt sammen av elektronisk medisindispenser, digitalt tilsyn, lokaliseringsteknologi (GPS), samt ulike bevegelsessensorer.

Digital hjemmeoppfølging

Pasientens måleverdier overføres automatisk via Bluetooth eller WiFi til helsepersonellet. Per i dag tilbys vi det blant annet apparater for måling av:

- Blodtrykk
- Blodsukkernivåer
- Vekt
- Temperatur
- Puls
- Oksygenmetning
- Lungefunksjon og kapasitet
- Aktivitet
- Søvn

Hovedsakelig er dette beregnet for mennesker med kroniske lidelser. I tillegg kan brukere legge inn data manuelt via en app på nettbrett eller smarttelefon.

Andre teknologier

Det er en rekke andre teknologier som benyttes etter behov i Indre Fosen kommune i dag. Dette gjelder særlig sensorer som epilepsialarmer, bevegelsessensorer, fallalarmer osv. Mye av dette bevilges via NAV hjelpemiddelsentral. De fleste av teknologiene kan knyttes sammen, og inngå i det helhetlige tilbudet, ut i fra individuelle tilpassinger. I dag er det ikke uvanlig at en pasient kan ha smertepumpe eller inhalator i hjemmet, uten at man tenker over at dette faktisk også er velferdsteknologi.

Infrastruktur i bygg

Mange teknologier krever at det er infrastruktur i bygge i form av WiFi og kabling. Flere av kommunens bygg der det yres helse- og omsorgstjenester er ikke optimalisert for dette.

Digitalt visningsrom

Det finnes svært mange velferdsteknologiske løsninger som kan bidra til et enklere liv, og større trygghet i hverdagen, men som ikke faller innenfor det som defineres som kommunal helsetjenester:

Kompensasjons og velværeteknologi:

Dette omfatter teknologier som bistår når f.eks. hukommelsen blir dårligere, eller ved fysisk funksjonssvikt. Dette omfatter også teknologi som gjør hverdagslivet mer komfortabelt – f.eks. styring av lys og varme.

Teknologi for sosial kontakt:

Dette omfatter teknologier som bistår mennesker med å komme i kontakt med andre, f.eks. videokommunikasjonsteknologier. Under pandemien ble slikt utstyr (Komp) benyttet av flere eldre i kommunen, for å opprettholdekontakt med familien.

Teknologi for behandling og pleie:

Dette omfatter teknologier som kan bidra til at mennesker gis mulighet til bedre å mestre egen helse, f.eks. ved kronisk lidelse. Automatisk måling av blodsukker, blodtrykk mv., med eller uten interaksjon med helsepersonell, er eksempler på slike tekniske hjelpemidler.

Kommunen må jobbe for at innbyggerne selv skal ta i bruk velferdsteknologi som fremmer trygghet og sosialt liv uten at dette defineres som en kommunal tjeneste.

Trøndelagsløftet jobber med utvikling av et digitalt visningsrom. Dette vil bestå av en interaktiv fil med en digital arena der innbyggere enkelt får oversikt over hvilke teknologier de kan kjøpe selv, hva NAV hjelpemiddelsentral kan bidra med, og hvilke teknologier som er kommunenes ansvar. Det digitale visningsrommet vises på en touchskjerm som er plassert på kommunens bibliotek, servicetorg eller andre møteplasser. Visningsrommet kan også linkes til kommunens nettsider slik at innbyggere kan finne informasjon der.

Felles anskaffelse av brukernært utstyr - Værnesregionen

Indre Fosen kommune deltok vinteren 2018/2019 i en felles anskaffelse med Værnesregionen på brukernært utstyr og pasientvarslingsanlegg. Avtalenes varighet for brukernært utstyr og pasientvarslingsanlegg gikk fra 01.06.2019 t.o.m. 31.05.2023, med mulighet til forlengelse på 1 år av gangen, til og med 31.05.2027. Avtalen forlenges automatisk dersom ikke annet blir meddelt skriftlig før utløpsdato - avtalens maksimale totale varighet er 8 år. Rammeavtalene er inngått mellom Atea AS, Hepro AS og Tellu (Telenor Norge AS) for leveranse av brukernært utstyr til de deltagende kommuner, med unntak av evt. totalentrepriser. Rammeavtalene for brukernært utstyr, gjelder utstyrskjøp inkludert utstyrets forsystem. Dette gjør at Indre Fosen kommune kan gå til anskaffelse av teknologi innenfor gjeldende rammeavtaler uten at det er nødvendig med anbudsprosess.

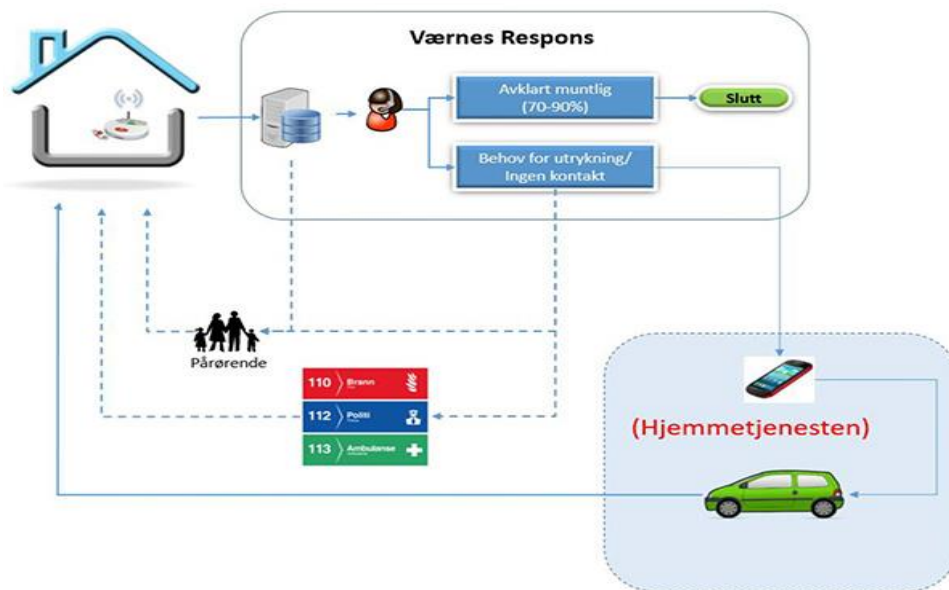
Responscenter

Responssentertjenester tar imot, vurderer, dokumenterer og responderer på varsler fra velferdsteknologiske løsninger som tjenestemottakeren benytter. Det er en forutsetning for effektiv bruk av velferdsteknologi at det finnes et system for å respondere på alarmer og varsler.

Værnesregionen gjennomførte i 2018 en innovativ anskaffelse av responscenter i samarbeid med Kongsbergregionen og Tromsø kommune. Løsningen har en funksjonalitet som sikrer at de kan betjene hverandre ved driftsproblemer, slik at man reduserer risiko og sårbarhet. Værnes Respons er et interkommunalt samarbeid for mottak og behandling av varsler fra trygghetsalarmer og andre helseteknologier (for eksempel digitalt tilsyn på natt, som kamera og sensorer, lokaliseringsteknologi, elektronisk medisindispensere og avstandsoppfølging). Hver kommune som deltar står som likeverdige parter i samarbeidet.

Varsler fra teknologier blir sendt til mottaksløsningen som er betjent av helsepersonell. Værnes Respons er i dag samlokalisert med Værnesregionen legevakt. Værnes respons er betjent 24/7/365 og det loves en svartid innen 60 sekunder. Kvalitetskrav (anbefalinger-om-responstjenester-for-trygghetsskapende-teknologier fra HDIR, er at minimum 95 % av alle varsler skal besvares innen 60 sekunder. Det er også et krav til kompetanse og språkforståelse.

Når en innbygger trykker på trygghetsalarmen, blir varslert mottatt og vurdert av Værnes Respons. Værnes respons vil ha tilgang til brukers journal i Helseplattformen. Ved behov for utrykning blir varslert videregitt til aktuell hjemmetjeneste via APP på tjenestetelefon. Ansatte utfører tiltak og behandler/ dokumenterer i APP-en. Opplysningene om innbyggeren i appen skrives fra/til elektronisk pasientjournal (Helseplattformen).

Det er krevende for helsepersonell å holde oversikt over alle alarmer, samt å respondere enhetlig og profesjonelt. For å håndtere dette mer effektivt, og samtidig øke kvaliteten på responsen, anbefaler Helsedirektoratet å opprette et samlokalisert og digitalt responscenter for drift av alarmmottaket.

Beregning av kostnader viser at det kan være svært ressursbesparende å knytte seg til et responscenter med stor avklaringsgrad. Kommunestyret i Indre Fosen kommune vedtok høsten 2022 at kommunen skal inngå avtale med Værnes respons fra og med 2023.

Værnes respons har en målsetning om å kunne avklare mellom 70 – 90% av alarmene/varslingene, det vil utgjøre en stor økning i forhold til før overgang til Værnes respons. Det betyr at mye av dagens tidsbruk som går til avklaring av alarmer i tjenestene, vil bli filtrert bort. Brukeren vil i første omgang bli ivaretatt av ansatte på responscenteret, som er helsefaglig bemannet, og har tilgang pasientjournal. Jo større avklaringsprosent i responscenteret, dess større gevinst i form av frigjorte ressurser.

Helhetlig tjenestemodell

Helhetlig tjenestemodellen for velferdsteknologi inneholder en rekke oppgaver som må løses. Modellen beskriver en organiseringen der sentrale oppgaver løses gjennom forankrede roller og ansvarsområder istedenfor enkeltpersoner.

Oppgaver for å sette teknologi ut til bruker, sørge for respons utrykning og evaluering:

- Henvise, kartlegge og tildele
- Gjøre tilpasninger, installasjon og administrasjon av teknologi
- Sørge for respons og utrykning
- Evaluere og avslutte tjeneste

Løpende kommunale oppgaver:

- Vedlikehold av tjenesten
- Support, lager og utstyr IT-drift
- Oppgraderinger og vedlikehold på løsninger
- Anskaffelser og avtaleforvaltning

Henvise, kartlegge og tildele

Forvaltningstjenesten har en nøkkelfunksjon ved at det er de som tar imot nye brukersaker. Når en henvisning eller søknad om tjenester blir mottatt blir den vurdert av forvaltningstjenesten. I dialog med tjenestene, pårørende, og bruker, skal saksbehandlere ved forvaltningstjenesten kartlegge brukerens behov, og vurderer hvilke tjenester bruker trenger. Forvaltningstjenesten fatter vedtak om tildeling av helse- og omsorgstjenester med utgangspunkt i gjeldende lovverk. Det er derfor svært viktig at saksbehandlere ved forvaltningstjenesten har tilstrekkelig kunnskap om mulighetene som ligger i å ta i bruk velferdsteknologi som tjeneste. Dersom det er hensiktsmessig og forsvarlig skal velferdsteknologi settes inn før annen tradisjonell tjeneste settes inn.

For brukere som alt er kjent, og mottar tjenester, må det løpende gjøres vurderinger om det kan være hensiktsmessig å sette inn velferdsteknologi ved endringer i brukers behov. Det må i slike tilfeller sendes endringsmelding til forvaltningstjenesten. Godt samarbeid og tett dialog mellom utøvende tjeneste og forvaltningstjenesten er svært viktig. Brukermedvirkning er viktig ved at bruker og pårørende deltar i utformingen av tilbudet.

Gjøre tilpasninger, installasjon og administrasjon av teknologi

I kommunens helse- og omsorgsplan pekes det på at ny teknologi vil stille nye krav til personellsammensetningen i helsetjenesten. Riktig og godt samsvar mellom oppgaver og kompetansesammensetning legger føringer på utviklingen av tjenestetilbudet på lang sikt. Det vil for eksempel bli større behov for teknikere for å kunne håndtere og vedlikeholde teknologisk utstyr.

Det er behov for en dedikert ressurs til å arbeide med programmering og montering av trygghetsalarmer, og annen velferdsteknologi. I flere kommuner er det sykepleiere som er systemansvarlig for journalsystemet, eller har ansvar for digitalisering av helsetjenestene, som har rollen med programmering, mens de benytter vaktmestertjenesten til montering. Å bruke knappe sykepleierressurser, eller annet helsepersonell til dette arbeidet, ansees ikke som fremtidsrettet. Det bør imidlertid finnes superbrukere i helsetjenestene. Tjenestene kan evt. være med sammen tekniker ved oppstart av tjenesten for å bistå med testing og opplæring til brukere.

I Stjørdal kommune har de ansatt to teknikere med fagbrev i IKT for å løse disse oppgavene, og i Heim kommune (5900 innbyggere) har de tilsatt en tekniker som jobber i 100% stilling med velferdsteknologi. Utkilingen innenfor velferdsteknologi medfører at det stadig blir større behov for

programmering og programvare som kjører i bakgrunnen for at systemene skal fungere. Ved leie av brukernært utstyr inngår serviceavtale og vedlikehold av selve utstyret ofte som en del av leieavtalen, slik at leverandøren tar den jobben.

Sørge for respons og uttrykning

Det vil i Indre Fosen kommune være de utøvende tjenestene som står for uttrykning ved behov. Virksomhetene må identifiser hvilke skjema, rutiner og prosedyrer som må endres eller utarbeides i forbindelse med implementering av velferdsteknologiske løsninger. Virksomhetene må også utarbeide ROS-analyser for hvert teknologiområde og inkludere risikoreducerende tiltak i tjenesteforløpene. De må også utarbeide beredskapsplaner hvis teknologien svikter.

Opplæring og daglig drift - superbrukere

Det meste av dette må legges til tjenestene i samarbeid med teknikere og forvaltningstjeneste

Support, Lager og utstyr – IT-drift

Det finnes i dag en løsning for lager og verksted for reparasjon av velferdsteknologi i tilknytning til fysio- og ergoterapitjenesten. Det er hovedsakelig ergoterapeut og teknikere som har ansvaret for dette i dag, og de fleste av teknologiene og hjelpemidlene kommer fra NAV hjelpemiddelsentral. Tjenesten har mange års erfaring med velferdsteknologi, som trygghetsalarmer og andre hjelpemidler fra NAV. Dette gjør at det finnes en kompetanse i kommunen som vi kan bygge videre på.

ROS-analyser og GDPR

Det må utarbeides ROS-analyse for hvert teknologiområde, inklusive risikoreducerende tiltak i tjenesteforløpene. Det må også utarbeides beredskapsplaner i fall teknologien skulle svikte (Helsetilsynet)

Det må gjennomføres en vurdering av personvernkonsekvenser (DPIA) Data Protection Impact Assessment (Datatilsynet) når ny teknologi skal tas i bruk. Kommunens personvernombud vil da ha en viktig rolle.

Kompetanseheving

Innføring av teknologi vil medføre nye oppgaver for de ansatte i helse- og omsorgssektoren, og det vil bli behov for endringer i dagens arbeidsprosesser. Erfaringer fra Danmark viser at innføring av velferdsteknologi ofte må virke sammen med en faglig omstilling fra passiv hjelp til en mer aktiv mestring for brukerne i hverdagen. Behov for kompetanse innen velferdsteknologi må gjenspeiles i kommunens kompetanseplan for helse- og omsorg. På virksomhetsnivå må det utarbeides opplæringsplaner for ansatte, som inkluderer opplæring i tjenesteforløp, ansvarsfordeling og de teknologiske løsningene. Dette må implementeres i virksomhetenes rutiner for opplæring av nyansatte, vikarer og andre.

Velferdsteknologiens ABC

Det må bygges opp kompetanse i implementering og drift av velferdsteknologi. Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) Trøndelag sør skal bidra til å spre ny kunnskap og nye løsninger i helse- og omsorgssektoren i kommunene i sørdelen av Trøndelag. USHT vil i samarbeid med Trøndelagsløftet gjennomføre kurset Velferdsteknologiens ABC som læringsnettverk for alle kommunene i Trøndelag fra september 2022 - mars 2023. Målet for opplæringen er å gi en forståelse for hvilke utfordringer vi står overfor, hvorfor endringer bør skje nå, og hvilke roller ansatte har i de ulike fasene av endringsprosessene. Emnene dekker sentrale tema som lovverk og etikk, metoder for kartlegging av brukerbehov, og eksempler på teknologiske løsninger som er i bruk i kommunene i dag.

Etter- og videreutdanning

Det tilbys en rekke utdanningsløp innen velferdsteknologi og digitalisering på høgskoler og universiteter i regionen.

Superbrukere

Innføring av velferdsteknologi må også ses i sammenheng med organisering av helse- og omsorgstjenestene, omlegging av ansvar, og arbeidsoppgaver. Informasjon til, og medvirkning fra ansatte i helse- og omsorgstjenestene, og brukerne selv, er derfor viktig for å lykkes. Det må utpekes superbrukerne som får ansvar for å være drivkraft i både formell og uformell opplæring. I mange kommuner har man innført såkalt «Sidemannsopplæring».

Tiltaksdel:

Pri 1:

Trygghetsalarmer:

For å møte fremtidens utfordringer må kommunen sørge for å ha den beste tilgjengelige teknologien. Per i dag vil dette si at kommunen må anskaffe digitale alarmer med mulighet for toveis kommunikasjon som går på 4G nettet, og som samtidig har mulighet for innebygd lokaliseringsteknologi (GPS). Det vurderes som mest hensiktsmessig å leie/lease alarmer fremfor å kjøpe, da dette vil gi større fleksibilitet både i hvor mange alarmer en til enhver tid skal ha, og bedre mulighet for å oppgradere til nyeste teknologi.

Kommunen går til anskaffelse av 220 nye digitale trygghetsalarmer (Novo 4G VoLTE komplett og Novo Go & Novo Go Dock fra Tellu) – deretter utvides omfanget i tråd med økende behov

Novo (4G VoLTE komplett) og Novo Go & Novo Go Dock - Tellu

- Simkort i både Armbånd og Dock
- Kan brukes selvstendig 4G eller sammen med HUB
- GPS
- 2 veis tale

Responstjeneste

Indre Fosen kommune skal ha en responstjeneste som er betjent 24/7/365. Minimum 95 % av alle varsler skal besvares innen 60 sekunder. Responstjenesten skal ha riktig kompetanse og god språkforståelse.

Indre Fosen kommune inngår i interkommunalt samarbeid med Stjørdal kommune om tilslutning til Værnes Respons fra og med 1. januar 2023.

Tekniker

Ved økende bruk av velferdsteknologi, vil det bli behov for å prioritere tilstrekkelige ressurser og kompetanse til å arbeide med programmering og montering av ulike typer teknologiske løsninger. Det er viktig å bygge opp et fagmiljø rundt velferdsteknologi, samt å sikre kontinuitet ved sykdom/ferie. Det vil kunne være behov for en styrking av hjelpemiddelteknikerressurs, samt øket fokus på riktig tildeling av tjenester og forvaltning.

Indre Fosen kommune må styrke eksisterende fagmiljø for å møte øket behov for kompetanse på velferdsteknologi, kartlegging og tjenestetildeling.

Forvaltning - Kartlegging og tildeling

Forvaltningstjenesten har en nøkkelrolle ved vurdering av nye søknader om helse- og omsorgstjenester, ofte i nært samarbeid med tjenestene.

Det må utarbeides gode kartleggingsverktøy som sikrer at muligheter for å tilby tjenester ved bruk av velferdsteknologi alltid blir vurdert. Det bør vurderes om kommunen skal sette sammen tverrfaglige kartleggingsteam. Det må lages rutiner som sikrer at tjenestene utarbeider gode ROS-analyser og backupløsninger. Fokuset styrkes – se tekst over, teknikker.

Elektronisk medisineringsstøtte

Teknologi som oppbevarer og distribuerer medisiner til bruker. Teknologien skal gi muligheter for å varsle bruker ved lyd og lyssignal når medisin skal tas. Teknologien kan registrere om bruker tar ut medisinen, og skal kunne sende varsel til tjeneste eller responstjeneste om status.

I følge hjemmetjenestene kan de per i dag nyttiggjøre seg 10 – 15 dispensere.

Indre Fosen kommune skal anskaffe et antall elektroniske dispensere for gradvis innføring og opptrapping som del av tjenestetilbudet.

Evondos E300

Medisineringsrobot. Multidose. Varsler med lys og tale. Fjernstyring. 2 kassetter kapasitet for 1. mnd

Dignio Pilly

28 doseringskammer. Digital styring. Medisin plan legges inn i app. Integrert sim kort. Varsler med lyd og lys

Dignio Karie Multidose

Multidose 2 kassetter. Digital styring. Touch skjerm. Varsler med lyd og lys. Integrert Wifi og 4G

Digitalt tilsyn

Indre Fosen kommune skal gradvis innføre og opptrappe tilbud om digitalt tilsyn som del av tjenestetilbudet. Teknologien kan kobles sammen med trykksensalarmer og annen sensorteknologi

Kommunen begynner en gradvis innføring av Nattugla og RoomMate

Nattugla

- Tilkobling 4g/wifi/kablet
- AMG – Automatisk møbelgjenkjenning
- Fungere kun mot Hepro respons
- Anonymisering
- Toveis tale
- Nattsyn

	<p>RoomMate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilkobling 4g/wifi/kablet • AMG – NEI! • Fungere kun mot Hepro respons • Anonymisering • Toveis tale • Nattsyn
---	--

Sykesignal/pasientvarslingsanlegg

Kommunen fortsetter igangsatt arbeid med å oppgradere pasientvarslingsanlegg på alle relevante lokasjoner til digitale løsninger.

Pågående

Velferdsteknologi til barn og unge med nedsatt funksjonsevne

Barn og unge med nedsatt funksjonsevne kan bli mer selvstendig, og klare seg bedre i hverdagen til tross for funksjonsnedsettelse ved hjelp av ulike teknologier.

Kommunen bør etablere ett eller flere tverrsektorielle tjenesteforløp for tildeling og oppfølging av velferdsteknologi til barn og unge med nedsatt funksjonsevne.

Infrastruktur i bygg

Mange teknologier krever at det er infrastruktur i bygget i form av WiFi og kabling.

Alle nye helse- og omsorgsbygg kommunen planlegger, må optimaliseres for bruk av velferdsteknologi. Det bør utarbeides en plan for oppgradering av eksisterende bygg, der dette er nødvendig for å kunne bruke velferdsteknologi, og der 4G eller 5G ikke kan brukes som alternativ.

Kompetanse

Innføring av ny teknologi krever ny type kompetanse, og medfører en annen måte å jobbe på enn før. Dette kan være krevende både for brukere og ansatte. Det er derfor viktig med kompetanseheving. Det er mulig å søke eksterne kompetansemidler.

Indre Fosen kommune må sikre at ansatte har tilstrekkelig kompetanse innen velferdsteknologi. Det må forankres i kommunens kompetanseplan.

Flest mulig av de ansatte bør gjennomføre velferdsteknologiens ABC, for å heve den generelle kunnskapen om velferdsteknologi i organisasjonen.

Det skal arrangeres fagdager i velferdsteknologi.

Det finnes en rekke etter- og videreutdanning i velferdsteknologi i regionen. Kommunen har faste rutiner for etter- og videreutdanning der ansatte kan søke om stipend og støtte til å ta videreutdanning.

Superbrukere

Innføring av velferdsteknologi må også ses i sammenheng med organisering av helse- og omsorgstjenestene og omlegging av ansvar og arbeidsoppgaver.

Det må utpekes superbrukerne i alle virksomhetene som får ansvar for å være drivkraft i både formell og uformell opplæring, såkalt «Sidemannsopplæring».

Pri 2:

Elektroniske dørlåser

Det er et ønske fra tjenestene at kommunen skal anskaffe en løsning med e-lås og app. på mobil. Dette gir større sikkerhet og er lettere å administrere enn dagens løsning. Det er imidlertid mulig å digitalisere eksisterende nøkkelbokser, en løsning som også må vurderes.

Indre Fosen kommune skal utrede om det på sikt vil være hensiktsmessig å innføre en løsning med digitaliserte dørlåser/nøkkelbokser.

Trygghetspakke

Mange kommuner setter sammen flere typer velferdsteknologi til trygghetspakker som tilbys innbyggerne

Etter hvert som kommunen får implementert stadig flere teknologier som del av tjenestetilbudet bør det vurderes å sette sammen trygghetspakker.

Digitalt visningsrom for velferdsteknologi

Trøndelagsløftet jobber å med utvikling av et digitalt visningsrom. Dette vil bestå av en interaktiv fil med en digital arena der innbyggere enkelt får oversikt over hvilke teknologier de kan kjøpe selv, hva NAV hjelpemiddelsentral kan bidra med, og hvilke teknologier som er kommunenes ansvar.

Kommunen oppretter digitale visningsrom i samarbeid med Trøndelagsløftet. Det legges til rette for at dette kan vises på touchskjerm som er plassert på strategiske steder i kommunen, eks. bibliotek, servicetorg eller andre møteplasser. Visningsrommet bør også linkes til kommunens nettsider slik at innbyggere kan finne informasjon der.

Pri 3:

Digital hjemmeoppfølging

Dette er et felt i stor utvikling. Løsningen må være tett linket til, og krever tett samarbeid mellom legetjeneste og hjemmetjeneste.

Det settes ned en gruppe med representanter for involverte tjenester